

سبته الی و بکر ولیہ علیہ السلام

«صلی الله علیک یا فاطمه الزهرا»

(متن سخنرانی)

معرفت بی بی سلام الله علیها

اللهم صل علی فاطمه و ابیها و بعلها و بنیها بعدد ما احاط به علمک و العن اعدائهم اجمعین بعدد ما احاط به علمک اللهم العن الجبت و الطاغوت و النعتل برحمتک یا ارحم الراحمین

علی آباءه فی هذه الساعه و فی کل الساعه ولیا و اللهم کن لولیک الحجج ابن الحسن صلواتک علیہ و حافظا و قائدا و ناصرا و دلیلا و عینا حتی تسکنه ارضک طوعا و تمتعه فیها طویلا

بندگان خدای متعال که بخواهند در مسیر الهی قدم بردارند، کسانی که قصد شان عبودیت خدا و اطاعت دستورات الهی است روش و نحوه ای را برای زندگی خود انتخاب می کنند که با روش دیگر مردم فرق می کند.

آنکه طالب دنیا است یک جور دیگر عمل می کند و هر که به دنبال جلب رضای خدای متعال است جور دیگری عمل می کند. آنچه مسلم است خدای متعال راههای رسیدن به رضایتش را بیان فرموده هم در قرآن کریم و هم در فرمایشات رسول الله و اهل بیتشان صلوات الله علیهم اجمعین.

در یک حدیث از امام سجاد علیه السلام مطالبی راجع به بحث ما وجود دارد. امام سجاد علیه السلام فرموده اند:

الزهد عشره اجزاء اعلی درجه الزهد ادنی درجه الورع و اعلی درجه الورع ادنی درجه

الیقین و اعلی درجه الیقین ادنی درجه الرضا¹

زهد ده درجه دارد. بالاترین درجه زهد پایین ترین درجه ورع و بالاترین درجه ورع پایین

ترین درجه یقین است و بالاترین درجه یقین پایین ترین درجه رضا است.

در شرح این حدیث گفته اند: کسانی که می خواهند حقیقتا بندگی خدا را نمایند در مسیری که پیش می روند به همین ترتیب که در این حدیث است به مراتب بالاتری وارد می شوند. ابتدا از آن ورع است که ترک

¹ اصول کافی ج 3، کتاب ایمان و کفر ص 102

محرمات و موارد شبهه ناک است. یعنی ترک گناه و ترک اعمالی که شاید گناه باشد. بعد از این مرحله یقین قرار دارد که اگر بخواهیم راجع به آن توضیح دهیم خود یک جلسه مستقل را می خواهد. بعد از اتمام اینها یعنی بعد از وابسته نشدن به دنیا، ترک همه گناهان و ترک موارد شبهه ناک، رسیدن به درجه یقین است که هیچ شکی در دل فرد باقی نمی ماند. بعد از تمام اینها تازه به مرتبه رضا می رسیم.

بدین اساس است که فرموده اند: اولیاء خدا که در مسیر قرب الهی خیلی پیش بروند، بالاترین جایی که (برگرفته از فرمایشات آیت الله وحید خراسانی). راضی بودن، امید دارند به آن برسند رسیدن به درجه رضاست خوش و خشنود بودن به قضاء الهی، به هر آنچه که خدای متعال حکم می کند بالاترین درجه ای است که اولیاء خدا می توانند به آن برسند.

مجلس به مناسبت ایام شهادت حضرت راضیه مرضیه، فاطمه زهرا سلام الله علیها برپاست، نثار روح مطهره اش سه صلوات.

با توجه به مقدمه ای که راجع به رضایت از قضای خدای متعال خدمتتان عرض شد می خواهیم گوشه ای از معرفت خانم سلام الله علیها را اگر چه رسیدن به آن دست نیافتنی است، مطرح کنیم. از فاضل قطعی آن حضرت که شیعه و سنی بارها نقل کرده اند و از مسلمیات میان همه مسلمین است این است که:

ان الله عزوجل یغضب لغضب فاطمه و یرضی لرضاه^۲

همانا خدای متعال هر آینه غضب می کند برای غضب فاطمه سلام الله علیها و راضی می شود

به خاطر رضایت ایشان.

بانویی که خدای متعال رضایت خود را در گرو رضایت او قرار داده. ما چه می دانیم که این یعنی چه؟ این چه مقامی است. این چه بانویی است که همه اولیای مقرب نهایت اوجشان رسیدن به رضایت خداست و این خانم در مقام و درجه ای است که خدای متعال رضایتش را موکول به رضایت او کرده. هدیه به پیشگاه مطهرش صلوات.

در اینجا فهم یک مطلب کمی راحت تر می شود. راجع به اسم خانم که فاطمه است، حضرت صادق علیه السلام فرموده اند: که فاطمه از آن جهت فاطمه نامیده شد که مردم از معرفت و شناختن او بریده و دور نگه داشته شده اند.^۳ اینکه نام آن حضرت فاطمه است و توضیح و معانی فاطمه مختلف است.

^۲ فوائد المستطین ج ۲ / ص ۶۴ / امالی طوسی ص ۴۲۷

^۳ بحارالانوار جلد ۴۳

در بعضی از احادیث فرموده اند: فاطمه فاطمه نامیده شد چون خدا دوستداران او را از آتش جهنم به دور نگه داشت. در بعضی از احادیث دیگر بیان فرموده اند که به خاطر این فاطمه فاطمه نامیده شد که از او فرزندان متولد می شوند که خدای متعال من صب جانشینی پیامبر را در میان فرزندان آن حضرت قرار می دهد و دیگر مردم از اینکه طمع کنند در این امر دور نگه داشته شده اند.

در بعضی احادیث دیگر فرموده اند: فاطمه فاطمه نامیده شد زیرا هر شر و بدی از او بریده شده است. همه این معانی در بحارالانوار جلد 13، در احادیث مختلف بیان شده و هر کدام در جای خود نیاز به توضیح دارند تا بتوان بهره بیشتری از این معانی برد.

آنچه به گفتار ما مربوط است این که حضرت فاطمه سلام الله علیها از این جهت فاطمه نامیده شده اند که مردم از معرفت ایشان دور نگه داشته اند. با توجه به مقدمه صحبت و مقام آن حضرت که آن خانم در مقامی هستند که ملاک رضا و غضب خدا هستند، شاید بتوان کمی به این معنی پی برد که حقیقتا مقام ایشان بالاتر و عظیم تر از آن است که بتوان به معرفتشان دست یافت.

خوب ایام فاطمیه است، ببینیم با دختر پیامبر چگونه رفتار شد. پیامبر از دنیا رفتند در حالی که فقط همین یک اولاد از ایشان به جای ماند.

چون که گل رفت و گلستان شد خراب بوی گل را از چه جوییم؟ از گلاب

پیامبر از دنیا رفتند از خود یادگاری به جا گذاشتند. کسی که شبیه ترین مردم به خود پیغمبر بود. می دانیم که حضرت محمد صلی الله علیه و آله اشرف خلائق هستند. حال عظیم ترین پیغمبران خدا، اشرف خلائق راجع به حضرت فاطمه سلام الله علیها چه می فرمودند؟ می فرمودند: «فداها، ابوها» می دانید یعنی چه؟ یعنی پدرش به فدایش.

پیامبر خدا کسی که جز به وحی سخن نمی گوید. هر چه می فرماید همه وحی الهی است مثل من و شما از روی محبت شخصی و فردی که سخن نمی گوید. طبق آیه صریح قرآن:

ما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی.^۴

پیامبر هر چه را می فرمایند وحی خداست، هرگز روی میل شخصی سخن نمی فرمایند. همین پیغمبر که بزرگترین پیغمبران خداست؛ خطاب به دخترش می فرماید: پدرش به فدایش! و این چنین گفتاری فقط و فقط مختص وجود مبارک حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها است.

خوب تا به حال هر چه گفتیم می خواستیم گوشه ای از این مطلب را بیان کنیم که معرفت خانم سلام الله علیها بالاتر از آن است که مردم بتوانند بدان دست یابند. حال می خواهیم سوالی بنماییم. این روزها، این سالها، مد شده هر کسی که می خواهد از خانم تعریف کند می گوید ما باید الگو واسوه خود را حضرت فاطمه سلام الله علیها قرار دهیم. آیا کسی که نمی توان به معرفتش رسید می توان او را الگو قرار داد؟ بله امکان دارد که فاضله خادمه را الگوی خود قرار داد و عمری تلاش کرد تا همچون او خدمت گذار در خانه اش باشیم. ولی خود آن بانو، هرگز. ما کجا و عصمت کبریا کجا؟ ما کجا و ام ابیها کجا؟ ما کجا و انسیه حورا، انسان بهشتی کجا؟ ما کجا و حبیبه الله کجا؟ ما کجا و سرالله کجا؟ ما کجا و مشکوه نور الله کجا؟

می دانید راجع به که داریم صحبت می کنیم؟ شب قدر شبی است که عبادت در آن از هزار ماه برتر است. لیله القدر. لیله القدر می دانید یعنی چه؟ امام ششم علیه السلام فرمودند: مقصود از لیله فاطمه است و مقصود از قدر خداست. هر کس به فاطمه معرفت پیدا کند لیله القدر را درک کرده.

البته خیلی ها از روی محبت و سادگی و هیچ قصد بدی ندارند که می گویند ما باید الگوی خودمان را حضرت فاطمه قرار دهیم و اگر از ایشان بپرسیم چطور؟ می گویند: خوب یعنی حجابمان را رعایت کنیم، بچه هایمان را خوب تربیت کنیم. از همسرمان اطاعت کنیم. صرفه جویی کنیم. . . عجب، اینها که بر هر زن مسلمان واجب است. وظیفه ماست که حجابمان را رعایت کنیم و اینها دلیل این نمی شود که خانم الگو و اسوه ما هستند.

می دانید حضرت فاطمه سلام الله علیها الگوی چه کسی است؟ می دانید چه کسی حضرت فاطمه سلام الله علیها را اسوه خود قرار داد؟ امام زمان علیه السلام. حضرت فرموده اند:

و فی ابنة رسول الله لی اسوه حسنه.⁵

و برای من دختر رسول خدا اسوه حسنه است.

معرفت و طهارت وجود مبارک مهدوی لازم است که بتواند وجود مقدس دختر پیغمبر را برای خودش اسوه بگیرد و ادب را ببیند که نمی فرمایند برای من در وجود مادرم اسوه حسنه است. می فرمایند در دختر رسول الله.

ان شاءالله بعد از این در نام بردن از خانم با ادب بیشتری صحبت کنیم و سعی کنیم نام مبارکشان را به تنهایی نگوییم و سلام الله علیها را فراموش نکنیم.

⁵ بحار/52/باب 31/الاختصاص 53

بله ایام فاطمیه است. ایام اقامه عزای خانم است. در سال یازدهم هجری، 28 صفر پیامبر صلی الله علیه و آله شهید شدند. داغ فراق پیغمبر بر قلب مبارک خانم وارد شد. خانه ایشان غم خانه شده بود.

معمولا رسم است وقتی بانویی باردار داغی می بیند همه او را به ولادت فرزندش تسلی می دهند. می گویند انشاءالله بچه ات به سلامتی به دنیا می آید. چشمت به او روشن می شود و این غصه را کم کم فراموش می کنی و باز رسم است وقتی بانوی بارداری وضع حمل می کند با به دنیا آمدن بچه فضای منزل عوض می شود. یک شادی و امیدی در تمام اعضای خانه دیده می شود. بچه ها سرگرم می شوند. پدر خانه شاد می شود و خلاصه کل جو خانه عوض می شود.

حضرت فاطمه سلام الله علیها هم پدر خودشان را در حالی از دست داده اند که باردار بودند. می خواهم بپرسم که آیا در این دنیا فقط برای دختر پیامبر روا نبود که با سلامتی وضع حمل کند؟ آیا داغ پدرشان کافی نبود؟

در همه دنیا کافر و مسلمان بچه دار می شوند و چشمشان روشن می شود آیا فقط امیرالمومنین علیه السلام بعد از تحمل داغ و فراق پیامبر باید ابتدا فرزند عزیزشان محسن را از دست بدهند و بعد هم جای خالی فاطمه سلام الله علیها را در خانه تحمل کنند؟

حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها بعد از شهادت پیامبر چند روزی بیشتر در این دنیا نماندند. طبق بعضی از روایات 75 روز و به روایت دیگر 95 روز. بعد از فتنه ها و مصائبی که در غصب خلافت به وجود مبارکشان وارد شد پس از غصب فدک به مسجد تشریف بردند و در آنجا خطبه ای طولانی ایراد فرمودند و برای همیشه بطلان و کفر غاصبین خلافت را اثبات نموده اند. بعد رو به قبر رسول خدا فرمودند و چند بیت شعر سرودند. معنی بعضی از بیتهای اشعار ایشان چنین است:

بعد از تو خبرها و گرفتاری هایی بود که اگر تو شاهدشان بودی مشکلات چندان بزرگ نمی بود.

هنگامی که درگذشتی و خاک میان ما و شما حائل شد مردانی کینه های خود را برای ما آشکار کردند.

مردمی بر ما هجوم آوردند و به ما توهین کردند. وقتی تو از دنیا رفتی تمام زمین از ما غصب شد. ای کاش پیش از رفتن تو مرگ ما می رسید.

هنگامی که تو درگذشتی و توده های خاک بین ما و تو فاصله شد، ما به مصیبتی گرفتار

شدیم که هیچ اندوهناکی از مردم نه عرب و نه عجم بدان گونه مصیبت ندیده بودند.

خدایا به سوز سینه زهرای مرضیه سلام الله علیها همین ساعت در ظهور فرزندش تعجیل بفرما . . .

دعا . . .